

Покрајински завод за социјалну заштиту

САВЕТОВАЛИШТА ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ У АП ВОЈВОДИНИ

Анализа стања и препоруке
за унапређење праксе

Нови Сад, децембар 2020.год.

Садржај:

Увод	стр 2
1. Циљ и методологија истраживања	3
2. Резултати УПС -1	
2.1. Пружаоци услуге саветовалишта за брак и породицу у АПВ	4
2.2. Временски период и континуитет у пружању услуге	5
2.3. Основ и начин финансирања услуге	6
2.4. Ангажовано особље	7
2.5. Радно време и просторије	10
2.6. Активности саветовалишта	11
2.7. Корисници услуге саветовалишта	12
2.8. Саветовалиште као међуопштинска услуга	14
2.9. Значај услуге из угла пружаоца	15
2.10. Предлози пружаоца за унапређење услуге	15
3. Резултати УПС -2	
3.1. Општине у којима није успостављена услуга саветовалишта	16
3.2. Потребe за услугом саветовалишта	16
3.3. Препреке за успостављање услуге саветовалишта	16
3.4. Потенцијални пружаоци услуге саветовалишта у локалној заједници	17
3.5. Активности саветовалишта	18
3.6. Потребe за подршком ради успостављања услуге саветовалишта	18
4. Закључци	19
5. Препоруке	20
Литература	21
Прилози	
УПС -1	22
УПС-2	26

Увод

Саветовалишта за брак и породицу (у даљем тексту саветовалишта) на територији АП Војводине имају дугу традицију рада и пружања услуге. Прво саветовалиште у систему социјалне заштите на територији АП Војводине основано је у Суботици 1983. године. Осам година касније, 1991. године саветовалиште је основано у Новом Саду, а потом и у Сомбору 1999. године. Према подацима добијеним овим истраживањем у току 2020. године услуга саветовалишта била је доступна у 18 локалних заједница, односно 40% од укупног броја општина у Војводини.

Закон о социјалној заштити¹ не препознаје саветовалиште за брак и породицу као засебну услугу или установу социјалне заштите. У ставу 4 члана 40 наведеног закона као посебна група услуга социјалне заштите дефинише се група саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга у које спадају: интензивне услуге подршке породици која је у кризи; саветовање и подршка родитељима, хранитељима и усвојитељима; подршка породици која се стара о члану породице који има сметње у развоју; одржавање породичних односа и поновно спајање породице; саветовање и подршка у случајевима насиља; породична терапија; медијација; СОС телефони; активација и друге саветодавне и едукативне услуге и активности. У члану 46 Закона о социјалној заштити дефинишу се циљна група и сврха ове групе услуга и наводи да се: „саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге пружају као вид помоћи појединцима и породицама које су у кризи, ради унапређивања породичних односа, превазилажења кризних ситуација и стицања вештина за самосталан и продуктиван живот у друштву“.

Од доношења Закона о социјалној заштити 2011. године до данас, није донет правилник (или правилници) који би уредили област пружања услуга из групе саветодавно-терапијских и социјално-едукативних услуга. Изузетак је начињен за услугу СОС телефон (али само за одређену циљну групу), за коју је усвојен Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуге СОС телефона за жене са искуством насиља².

У циљу опстанка и даљег развоја услуге саветовалишта за брак и породицу у систему социјалне заштите потребно је донети подзаконски акт који ће јасно спецификовати услугу, дефинисати њену сврху, циљну групу и активности које се реализују у оквиру услуге, као и прописати структуралне и функционалне стандарде.

Ради доприноса даљем развоју услуге саветовалишта, Покрајински завод за социјалну заштиту је реализовао истраживање у периоду септембар-новембар 2020. године са циљем мапирања постојећих саветовалишта и анализе њиховог рада, као и сагледавања потреба за услугом, препрекама и тешкоћа у локалним заједницама у којима услуга саветовалишта још увек није успостављена. Овај извештај представља

¹ Закон о социјалној заштити („Сл. Гласник РС“ бр. 24/2011)

² Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуге СОС телефона за жене са искуством насиља („Сл. Гласник РС „ бр. 93/2015, 90/2020)

приказ резултата спроведеног истраживања и даје препоруке за даљи развој услуге, односно кораке ка успостављању или доступности услуге у локалним заједницама на територији АП Војводине.

1. ЦИЉ И МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Истраживање које је Покрајински завод за социјалну заштиту реализовао имало је два циља:

- 1) да се мапирају постојећа саветовалишта за брак и породицу на територији АП Војводине, сагледа њихова заступљености, начин рада и организовања.
- 2) да се у локалним заједница у којима услуга саветовалишта није успостављена сагледају потребе и препреке за успостављањем услуге као и идентификују облици потребне подршке.

У сврху достизања постављених циљева истраживања креирана су два упитника у формату ексел табела:

- упитник за општине у којима је успостављена услуга саветовалишта (УПС-1)³
- упитник за општине у којима није успостављена услуга саветовалишта (УПС-2)⁴

Оба упитника су путем мејла у септембру 2020. године упућени свим центрима за социјални рад (у даљем тексту ЦСР) на територији АП Војводине, укупно 42 ЦСР као и 2 одељења међуопштинских ЦСР (одељење Тител и одељење Беочин) са инструкцијом да уколико у њиховој општини се током 2020. године пружа услуга саветовалишта попуне упитник УПС-1, односно уколико се услуга актуелно не пружа попуне упитник УПС-2.

Сви анкетирани ЦСР као и одељења ЦСР доставили су попуњен један од понуђених упитника, односно 18 ЦСР доставило је упитник УПС-1, док је 24 ЦСР и 2 одељења ЦСР доставило попуњене упитнике УПС-2.

Одговоре на питања у упитнику УПС-1 најчешће су давали директори установе(6) као и руководиоци служби (5), ређе други запослени као што су : супервизор (2), стручни радник на саветодавно-терапијским пословима (2), стручни радник на пословима извештавања и планирања (1), водитељ случаја(1), стручни радник на локалним услугама(1).

Упитник УПС-2 најчешће су, такође, попуњавали директори ЦСР (14), потом супервизори (6), руководиоци службе (3), водитељи случаја (2), стручни радник на управно-правним пословима (1).

Подаци достављени упитником обрађени су кроз анализу садржаја одговора на питања отвореног типа, као и статистичком анализом достављених нумеричких података.

---

³ Види прилог бр.1

⁴ Види прилог бр.2

2. РЕЗУЛТАТИ АНКЕТЕ УПС-1

2.1. Пружаоци услуге саветовалишта у АП Војводини

На територији АП Војводине услуга саветовалишта за брак и породицу током 2020. године пружа се у 18 општина: Ада, Апатин, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Бачка Топола, Бечеј, Врбас, Вршац, Зрењанин, Кула, Мали Иђош, Нови Сад, Сомбор, Србобран, Сремска Митровица, Стара Пазова, Суботица, Темерин.

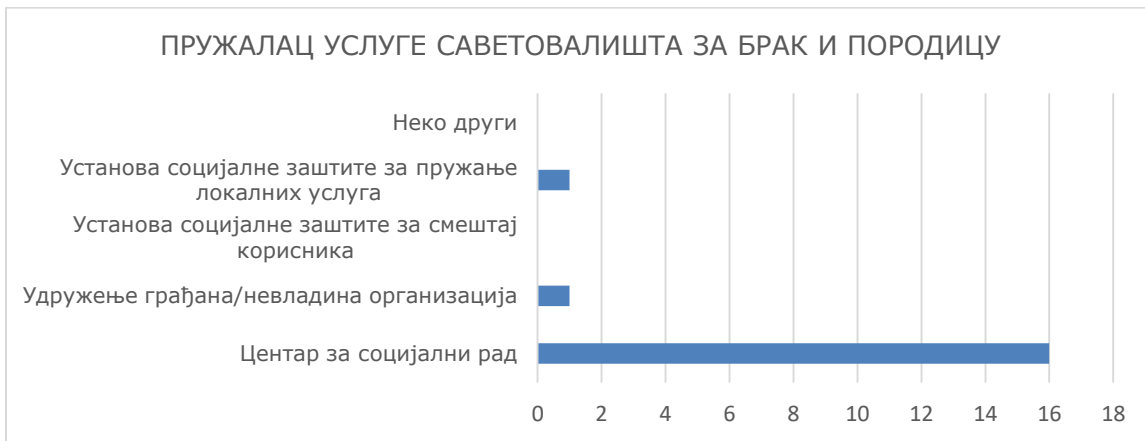
Можемо закључити да је услуга успостављена у 40% од укупног броја општина у Војводини (45 општина).

Графикон бр.1 Мапа општина у којима је успостављена услуга саветовалишта за брак и породицу

На основу графичког приказа на мапи општина АП Војводине може се запазити да у сваком од седам управних округа постоји услуга саветовалишта за брак и породицу (барем у једној општини на територији округа). Најповољнија ситуација када је реч о успостављању услуге саветовалишта је на територији сва три округа у Бачкој (Севернобачки, Јужнобачки и Западнобачки управни округ). Знатно ређе, услуга је успостављена на територији сва три банатска округа као и на територији сремског округа.

У чак 16 општина, пружалац услуге саветовалишта за брак и породицу је центар за социјални рад. У само једној општини (Ада) пружалац услуге је удружење грађана, а у једној (Зрењанину) пружалац услуге је новооснована установа за пружање локалних услуга.

Графикон бр.2 Пружалац услуге саветовалишта за брак и породицу

Графикон бр.3 Начин организовања услуге када је пружалац центар за социјални рад

Од 16 општина у којима је пружалац услуге центар за социјални рад, у 8 (50%) услуга се пружа у ЦСР без формирања посебне службе или организационе јединице, што одступа од члана 122 Закона о социјалној заштити који гласи: „Центар за социјални рад пружа услуге процене и планирања, а друге услуге социјалне заштите може пружити само у оквиру своје посебне организационе јединице, ако добије лиценцу за пружање одређене услуге и ако у локалној заједници нема другог овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите“.

2.2. Временски период од успостављања услуге и континуитет рада

У табели бр.1 приказане су године оснивања, односно године успостављања и почетка пружања услуге постојећих саветовалишта за брак и породицу. Из графикона бр.4 можемо видети да је значајан број саветовалишта (33% од укупног броја) успостављен у скорије време, пре 1 до 3 године. Са друге стране, половина од укупног броја саветовалиште своје услуге пружају већ више од 10 година. Посебно је значајно истаћи два градска саветовалишта: Саветовалиште за брак и породицу Града Новог Сада при ЦСР Нови Сад, које своје услуге пружа већ 29 година и Центар за саветовање и подршку породици при ЦСР Суботица који је ове године обележио 37 година рада.

	Општина	Година успостављања услуге
1	Ада	2019
2	Апатин	2018
3	Бачка Паланка	2008
4	Бачки Петровац	2012
5	Бачка Топола	2016
6	Бечеј	2018
7	Врбас	2004
8	Вршац	2009
9	Зрењанин	2018
10	Кула	2011
11	Мали Иђош	2019
12	Нови Сад	1991
13	Сомбор	1999
14	Србобран	2017
15	Сремска Митровица	2005
16	Стара Пазова	2003
17	Суботица	1983
18	Темерин	2014

Графикон бр.4 Број саветовалишта према временском периоду од успостављања услуге

Табела бр.1 Општине и године успостављања услуге саветовалишта

Уколико податке о пружању услуге саветовалишта за брак и породицу у току 2020. године, прикупљене овим истраживањем, упоредимо са подацима о мапирању локалних услуга социјалне заштите за 2015. годину на територији АП Војводине, спроведено до стране Покрајинског завода за социјалну заштиту,⁵ можемо запазити да је у периоду од 5 година дошло до промена у виду успостављања услуге саветовалишта у 7 локалних заједница, али и престанка пружање услуге у 4 локалне заједнице (Рума, Ириг, Тител, Жабал, у којима се услуга реализовала као пројектна активност).

Од 18 анкетираних пружаоца услуге саветовалишта, 3 саветовалишта (Ада, Бачки Петровац, Србобран) дају податак да своје услуге нису пружали у континуитету, а што доводе у везу са нестабилним извором финансирања тј. са пројектним финансирањем услуге.

2.3. Основ и начин финансирања услуге саветовалишта

У 16 локалних заједница пружање услуге саветовалишта за брак и породицу дефинисано је Општинском одлуком о правима и услугама у социјалној заштити, а у само 2 локалне заједнице није прописано (Ада и Бачка Топола). И поред тога што је у већини случајева услуга дефинисана Општинском одлуком, седам саветовалишта финансира се као програмска/пројектна активност, у осам општина локална самоуправа финансира радна места ангажованих у саветовалишту, у само две локалне

⁵стр 8 и 9 „Информација о развоју локалних услуга у области социјалне заштите“, Покрајински завод за социјалну заштиту, 2016.год.

средине (Србобрану и Ади) спроведен је поступак јавне набавке за саветодавно терапијске услуге. Различити извори финансирања евидентирани су у општини Ада, где се услуга финансира из Републичког буџета као пројектна активност (од стране Кабинета министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику) уз суфинансирање ЛС, све спроведено кроз поступак јавне набавке услуга. У општини Бечеј саветовалиште се финансира из средстава буџета локалне самоуправе, од чега је један део средстава из наменских трансфера за услуге социјалне заштите које опредељује ресорно Министарство локалним самоуправама (локална самоуправа није расписала јавну набавку за ову услугу социјалне заштите).

Начин финансирања услуге саветовалишта	Број саветовалишта	Општине
из буџета локалне самоуправе кроз поступак јавне набавке услуга	1	Србобран
из буџета локалне самоуправе која финансира радна места ангажованих	8	Б.Паланка, Вршац, Зрењанин, Нови Сад, Сомбор, Ср. Митровица, Суботица, Темерин
из буџета локалне самоуправе као пројектна/програмска активност	7	Апатин, Бачки Петровац, Бачка Топола, Врбас, Кула, Мали Иђош, Стара Пазова
од стране иностраних донатора као пројектна активност	0	
из Покрајинског буџета као пројектна активност	0	
из Републичког буџета као пројектна активност	0	
нешто друго	2	Ада, Бечеј

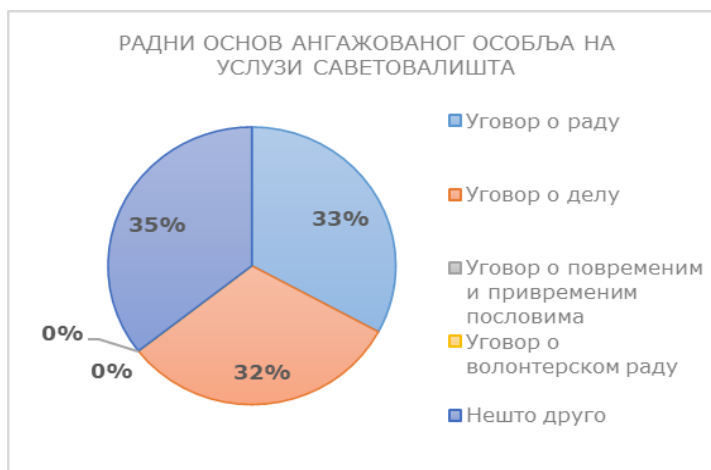
Табела бр.2 Начин финансирања услуге саветовалишта

2.4. Ангажовано особље на пружању услуге саветовалишта

На пружању услуге саветовалишта у наведених 18 локалних заједница ангажовано је укупно 76 лица. Овај број на први поглед чини се велик, али ако погледамо структуру радног основа, видимо да је само 25 особа, односно 33% ангажовано на основу уговора о раду, док је највећи број 27 лица, односно 35% ангажовано је по неком другом основу (ангажовање на пројектним активностима), док је 24 лица, тј. 32% ангажовано је на основу уговора о делу.

Радни основ ангажованог особља	Број
Уговор о раду (одређено и неодређено)	25
Уговор о повременим и привременим пословима	0
Уговор о делу	24
Уговор о волонтерском раду	0
Нешто друго	27
Укупан број ангажованог особља на услузи саветовалишта	76

Табела бр.3 Радни основ ангажованог особља

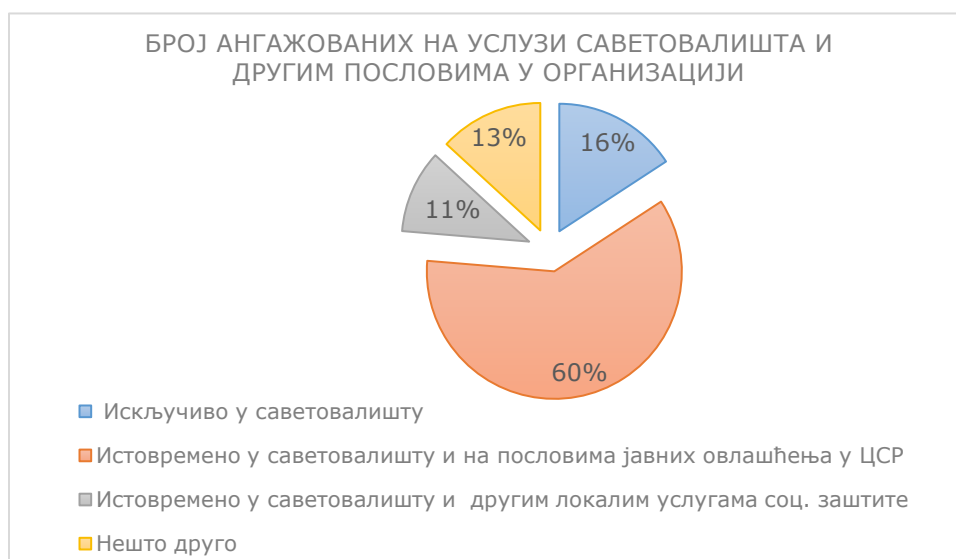

Графикон бр.5 Радни основ ангажованог особља

Ангажовани на услузи саветовалишта и другим пословима унутар организације	Број
Ангажовани искључиво у саветовалишту	12
Ангажовани истовремено у саветовалишту и на пословима јавних овлашћења у ЦСР	46
Ангажовани истовремено у саветовалишту и другим локалим услугама соц. заштите	8
Нешто друго	10
Укупан број ангажованих у саветовалишту	76

Табела бр 4 Ангажовани на услузи саветовалишта и другим пословима у организацији

Графикон бр.6 Ангажовани на услузи саветовалишта и другим пословима у организацији

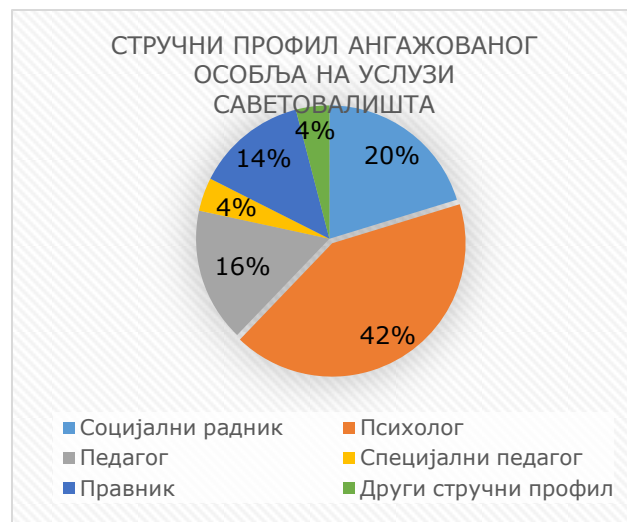
На основу података у табели број 4 можемо видети да је само мали део ангажованих на пружању услуге саветовалишта ангажован искључиво на пружању ове услуге, 12 лица, односно 16% од укупног броја. Забрињава податак да је чак 46 лица или 60% од укупног броја ангажованих на овој услузи саветовалишта, раде истовремено и на пословима јавних овлашћења у ЦСР. Поставља се питање да ли су ови стручни радници у могућности да пруже квалитетне услуге у оквиру саветовалишта, имајући у виду у анализама⁶ сагледану оптерећеност стручних радника на пословима јавног овлашћења и континуирани пад броја запослених у центрима за социјални рад. Прикупљени подаци указују да је рад у саветовалишту за велики број стручних радника додатни ангажман, након радног времена, тј. рада на пословима јавног овлашћења у ЦСР. На овај закључак упућују и прикупљени подаци о радном времену саветовалишта. Истовремено ангажовање истих стручних радника на пословима јавних овлашћења и пословима из групе саветодавно-терапијских услуга може довести до сукоба улога (на пример: улога водитеља случаја у ситуацији насиља у породици у складу са јавним овлашћењима и улога реализатора програма третмана починиоца насиља у породици).

⁶ Обједињени извештај о раду ЦСР у АПВ за 2019 годину, Покрајински завод за социјалну заштиту

Јединствен концепт ангажованог особља постоји у саветовалишту за брак и породицу у Бачкој Паланци. На пружању ове услуге поред стручних радника ЦСР ангажовани су стручни радници из других јавних служби у општини (Националне службе за запошљавање и Дома здравља) чиме ова услуга добија карактер мултисекторске и доприноси повезивању услуге социјалне заштите са другим релевантним системима у локалној заједници.

Стручни профил ангажованог особља на услузи саветовалишта	
Стручни профил	Број
Социјални радник	15
Психолог	31
Педагог	12
Специјални педагог	3
Андрагог	0
Правник	10
Други стручни профил	3
Укупан број стручних радника ангажованих на пружању услуге саветовалишта	74

Табела бр.5 Стручни профил ангажованог особља

Графикон бр.7 Стручни профил ангажованих на услузи

Од укупно 76 особа ангажованих на пружању услуге саветовалишта, њих 74 су стручни радници. Када је реч о стручном профилу највише је психолога - 31 или 42%, следе социјални радници - 15, што чини 20% од укупног броја ангажованих. Заступљени су такође у значајној мери и педагози са 16% учешћа, као и правници, њих 10 што чини 14% од укупног броја ангажованих. Ангажовање правника нам говори да је у појединим општинама садржај услуге саветовалишта и правно саветовање (нпр. у Кули, Бечеју, Србобрану, Врбасу, Бачкој Тополи и Бачкој Паланци).

Када је реч о посебним едукацијама ангажованих лица на услузи саветовалишта за брак и породицу, прикупљени су следећи подаци приказани у табели бр.6 (Један број саветовалишта није доставио податке наводећи да се у саветовалишту не пружају услуге терапије и третмана). На основу анализе достављених података можемо закључити да више од 54% ангажованих на услузи саветовалишта има завршене посебне едукације за саветодавни и терапијски рад са клијентима. Најзаступљенији у структури ангажованог особља су системски породични саветници и системски породични терапеути.

	број
Системски породични терапеут	16
Системски породични саветник	12
Медијатор	4
Т.А. терапеути	2
Т.А. саветник	3
Интегративни дечји психотерапеут	1
Психодрамски психотерапеут	1
Репт и КБТ психотерапеут	1
УКУПНО	40

Табела бр.6 Едукације из области терапије и саветовања

У складу са Правилником о стручним пословима у социјалној заштити⁷, специјализовани послови социјалне заштите обухватају: индивидуално и групно саветовање и различите терапијске приступе од значаја за социјалну заштиту, медијацију, као и друге програме који захтевају специјализована знања и вештине. Специјализоване послове социјалне заштите, у зависности од карактеристика и потреба корисничке групе, обављају стручни радници који имају завршене: основне академске и студије другог степена социјалног рада, психологије, педагогије, андрагогије, дефектологије, специјалне педагогије или правних наука, који су стекли посебна знања и вештине и лиценцу за обављање конкретног специјализованог посла. Правилник о лиценцирају стручних радника у социјалној заштити⁸ такође прописује да се за обављање специјализованих послова у социјалној заштити издаје лиценца и дефинишу услови под којима се лиценца издаје (члан 3 и члан 5).

Када је реч о стручним радницима ангажованим у саветовалиштима за брак и породицу на територији АП Војводине, лиценцу за обављање специјализованих послова у социјалној заштити, према достављеним подацима има 20 стручних радника односно само 27% од укупног броја ангажованих.

Важно је нагласити да Каталог радних места у социјалној заштити⁹ препознаје радно место стручног радника у саветовалишту, назив овог радног места гласи: стручни радник на саветодавно-терапијским и социјално-едукативним пословима.

2.5. Радно време и просторије саветовалишта

Од укупно 18 саветовалишта за брак и породицу у АП Војводини, више од половине, тачније 10 саветовалишта отворено је сваког радног дана за пријем потенцијалних корисника. Седам актуелних пружаоца услуге саветовалишта ради само одређеним данима у недељи (табела бр.7).

Радно време саветовалишта за брак и породицу	Број	Општине
сваког радног дана	10	Апатин, Б.Паланка, М.Иђош, Вршац, Зрењанин, Нови Сад, Сомбор, Ср.Митровица, Суботица, Темерин
само одређеним данима у седмици	7	Ада,Б.Петворац, Б.Топола, Бечеј, Врбас, Кула, Стара Пазова
нешто друго	1	Србобран

Табела бр.7 Радно време пружаоца услуге саветовалишта

Од десет пружаоца услуге саветовалишта који раде сваког радног дана, два је организовало целодневни рад (Зрењанин 08-18ч; Нови Сад 07-19ч, петком 07-14:30ч). Два пружаоца раде искључиво после подне (Апатин 15-19ч; Бачка Паланка 16-18ч). Искључиво пре подне ради саветовалиште у: Вршцу и Темерину (07-14:30ч), Малом Иђошу (12-14:30ч), Сремској Митровици и Суботици (7-15ч). Комбиновано, одређеним данима пре подне, а другим после подне пружа се услуга саветовалишта у Сомбору.

⁷ Правилником о стручним пословима у социјалној заштити („Сл. гласник РС“ бр. 1/2012 и 42/2013)

⁸ Правилник о лиценцирају стручних радника у социјалној заштити („Сл. гласник РС“, бр. 42 од 14/2013, 53/2013)

⁹ Уредба о каталогу радних места у јавним службама и другим организацијама у јавном сектору („Сл. Гласник РС“ бр, 81/2017, 6/2018 и 43/2018)

Седам пружаоца услуге саветовалишта, који раде само одређеним данима у недељи, обично обезбеђују услуге од једном до три пута недељно, искључиво у после подневним часовима. У Србобрану услуге саветовалишта доступне су четвртком од 15-18 часова а осталим радним данима по претходном договору - заказивању, од 13 до 15 часова.

Утисак је да је радно време саветовалишта више прилагођено потребама стручних радника ангажованих на пружању услуге него корисницима. Тамо где су запослени искључиво ангажовани на услузи саветовалиште оно обично ради искључиво пре подне, а тамо где су ангажовани стручни радници који обављају послове јавних овлашћења радно време саветовалишта је најчешће искључиво у после подневним часовима. Подсетимо, члан 122 став 3 Закона о социјалној заштити прописује да стручни радник центра за социјални рад који је распоређен на радно место на ком се обављају послови јавног овлашћења не може у радно време да ради на пружању услуга које по овом закону обезбеђује јединица локалне самоуправе.

У складу са податком да се услуга саветовалишта најчешће пружа у оквиру ЦСР без формиране посебне службе или организационе јединице, је податак да су просторије у којима се пружа услуга саветовалишта најчешће канцеларије ЦСР (у 9 локалних заједница). У 4 локалне средине просторије саветовалишта имају посебан улаз или су на друге начине одвојени од других канцеларија ЦСР. У 5 општина, просторије у којима се пружа услуга саветовалишта су у потпуности дислоциране од просторија ЦСР и налазе се у посебном објекту (од тога у два случаја пружалац услуге није ЦСР).

Простор у којем се пружа услуга саветовалишта	Општине	Број
Канцеларије или сала у оквиру просторија ЦСР	Б.Топола, Врбас, Бечеј, М.Иђош Србобран, Ср.Митровица, С.Пазова, Ср.Митровица, Темерин	9
Издвојени део објекта ЦСР /са посебним улазом или за посебне намене/	Суботица, Апатин, Кула, Вршац	4
Посебан објекат	Нови Сад, Зрењанин, Б.Петровац, Бачка Паланка, Ада	5

Табела бр.8 Просторије саветовалишта

2.6. Активности саветовалишта

Пружаоци услуга анкетирани су о активностима које реализују у саветовалишту, при чему су имали могућност да на понуђеној листи активности означе више одговора. На основу података приказаних у табели бр.9, можемо закључити да саветовање, као активност, реализују сви актуелни пружаоци услуге саветовалишта у АП Војводини. Дванаест пружаоца услуге у оквиру саветовалишта реализује социо-едукативне активности, осам пружа услуга психотерапије, седам медијације и програме третмана.

Шест установа/организација наводи и неке друге активности које се реализују у оквиру саветовалишта:

- правно саветовање и помоћ (Кула, Бачка Паланка, Србобран и др);
- дефектолошки третмани (Бачка Паланка);
- рад са малолетницима, васпитни налог посебне обавезе - упућивање у саветовалиште по Решењу Вишег суда у Новом Саду (Бачки Петровац);

- усмерене психолошке процене за потребе старатељстава као и психодијагностика развојног и одраслог доба са комплетним извештавањем (Сомбор);

Активности које се реализују у оквиру услуге саветовалишта за брак и породицу	
Саветовање	18
Социо-едукативне активности	12
Психотерапија	8
Медијација	7
Програми третмана	7
Нешто друго	6

Табела бр.9 Активности у оквиру услуге саветовалишта

2.7. Подаци о корисницима услуге саветовалишта за брак и породицу

На основу података достављених од 18 пружаоца услуге саветовалишта можемо да закључимо да је у току 2019. године ову услугу користило **4.638** грађанки и грађана АП Војводине. Доминантно овом услугом обухваћени су корисници из групе одрасли и старији, они чине 83% од укупног броја корисника, док су деца као корисници заступљена у 17% случајева. Када је реч о полној структури, знатно чешће корисници услуге саветовалишта су женског пола њих 63%, док су корисници мушког пола заступљен са 37%.

Графикон бр Структура корисника по полу-2019.г

Графикон бр Структура према корисничкој групи-2019.г

Број корисника услуге саветовалишта у 2019. години				
РБ	Општина	Деца	Одрасли и старији	Укупно
1	Ада	7	28	35
2	Апатин	30	68	98
3	Бачка Паланка	151	436	587
4	Бачки Петровац	34	64	98
5	Бачка Топола	13	35	48
6	Бечеј	26	90	116
7	Врбас	14	246	260
8	Вршац	16	679	694
9	Зрењанин	13	134	147
10	Кула	28	253	281
11	Мали Иђош	12	26	38
12	Нови Сад	132	896	1028
13	Сомбор	52	142	194
14	Србобран	30	199	229
15	Сремска Митровица	160	360	520
16	Стара Пазова	32	25	57
17	Суботица	9	176	185
18	Темерин	10	12	22
	УКУПНО	769	3869	4638

Табела бр. 10 Број корисника услуге саветовалишта у 2019. години

На основу увида у податке у табели бр.10 можемо запазити да се пружаоци услуга значајно разлику у укупном броју корисника услуге током 2019. године. Распон броја корисника креће се од свега 22 корисника у Темерину до 1028 у Новом Саду. Можемо да претпоставимо да је број обухваћених корисника у вези са бројем ангажованог особља, доступношћу услуге саветовалишта (да ли је доступна сваког дана, или само одређеним данима, број сати рада саветовалишта) али је повезан и са концепцијом рада саветовалишта и активностима које се реализују. На пример, да ли се реализује терапијски рад који подразумева већи број сеанси са истим корисником, групни рад, или се доминантно пружа услуга саветовања, правне помоћи и друге активности који чешће подразумевају један или мањи број сусрета са корисником.

Податак о полној структури корисника унутар узрасних група (број девојчица и број дечака у корисничкој групи деце, као и број жена и мушкараца у корисничкој групи одрасли и старији) није доступан јер саветовалиште у Новом Саду (које има и највећи број корисника у односу на све друге пружаоце услуге) не води евиденцију на овај начин. Уколико посматрамо доступне податке других пружаоца услуге (сви пружаоци изузев саветовалишта у Новом Саду), можемо закључити да је унутар корисничке групе деце, разлика у полној структури корисника мање изражена (приближно је исти број девојчица и дечака корисника услуге саветовалишта). Било би значајно уједначити начина вођења евиденције корисника, пружених услуга и реализованих активности као и усаглашавање формата извештавања пружаоца услуга саветовалишта за брак и породицу. Униформан начин вођења евиденције о корисницима и пруженим услугама као и уједначен формат извештавања омогућио би обједињавање и анализу података, праћења пружених услуга и компарацију пружаоца услуге.

Број корисника услуге саветовалишта од 01.01-01.09.2020. години				
РБ	Општина	Деца	Одрасли и старији	Укупно
1	Ада	12	41	53
2	Апатин	6	8	14
3	Бачка Паланка	68	181	249
4	Бачки Петровац	12	12	24
5	Бачка Топола	9	28	37
6	Бечеј	38	78	116
7	Врбас	8	178	186
8	Вршац	3	339	342
9	Зрењанин	25	79	104
10	Кула	15	190	205
11	Мали Иђош	4	15	19
12	Нови Сад	непознато	непознато	685
13	Сомбор	18	96	114
14	Србобран	26	157	183
15	Сремска Митровица	95	240	335
16	Стара Пазова	19	21	40
17	Суботица	5	68	73
18	Темерин	8	8	16
	УКУПНО			2795

Табела бр.11 Број корисника услуге саветовалишта у првих осам месеци 2020. години

Поређењем података о броју корисника услуге саветовалишта у 2019. години и првих осам месеци 2020. године може се запазити тенденција пада броја корисника у већини локалних средина (у првих осам месеци број корисника износио је 60% прошлогодишњег броја). И сами пружаоци у упитнику указују да је пандемија Ковид-19 и са тим у вези околности у заједници, утицали на пад броја корисника услуге саветовалишта. Поједини пружаоци услуге извештавају о прилагођавању начина и организације рада новонасталим околностима кроз успостављања услуге он-лајн саветовања као и саветовања путем телефона. Укупан број корисника у оквиру корисничких група (група деца и група одрасли и старији), у првих осам месеци 2020.године, није могуће израчунати јер саветовалиште у Новом Саду није било у могућности да достави овај податак. У погледу полне структуре корисника услуге саветовалишта у првих осам месеци 2020.године је врло слична подацима за претходну годину, 61% од укупног броја корисника је женског пола, а 39% је корисника мушког пола.

2.8. Саветовалиште као међуопштинска услуга

Саветовалиште за брачне и породичне односе у Вршцу основано је 2009. године као међуопштинско саветовалиште у оквиру пројекта „Хитне интервенције у кризним ситуацијама“ уз финансијску подршку надлежног Министарства (Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања). Ово саветовалиште у периоду оснивања пружало је саветодавно терапијске услуге за становнике општина: Вршац, Бела Црква, Пландиште и Алибунар. Након истека трајања пројекта осим општине Вршац, друге општине овог кластера нису обезбедиле средства за финансирање услуге, односно нису биле заинтересоване да учествују у трошковима финансирања услуге које би обезбедиле одрживост саветовалишта као међуопштинске услуге и поред позитивних искустава и препознате потребе од стране ЦСР у овом кластеру.

Саветовалиште за брак и породицу у Новом Саду формирано је као служба при Центру за социјални рад Града Новог Сада као међуопштинског центра (Града Новог Сада, општина Сремски Карловци и општине Беочин). Иако је услуга Саветовалиште за брак и породицу Града Новог Сада, према речима руководиоца службе доступна за становнике општина на којима и ЦСР Града Новог Сада као орган старатељства пружа своје услуге, ова локална услуга социјалне заштите није препозната у Одлуци о социјалној заштити општине Беочин.

Може се закључити да пракса указује на могућност организовања саветовалиште за брак и породицу као међуопштинске услуге, али је у том случају неопходно уредити начин њеног финансирања, односно учешћа општина у финансирању услуге. Са друге стране, да би се уредио начин финансирања услуге потребно је да постоје стандарди, односно нормативно уређење услуге саветовалишта за брак и породицу.

2.9. Значај услуге саветовалишта из угла пружаоца

Анкетирани пружаоци услуге саветовалишта за брак и породицу веома високо оцењују потребу за овом услугом у својој локалној заједници. На скали од 1 до 10, где је 1 најмања потреба, а оцена 10 највећа потреба, дају просечну оцену 9,12 .

2.10. Предлози и сугестије пружаоца услуге за унапређење услуге саветовалишта

Анкетирани пружаоци услуге саветовалиште дали су и неке конкретне предлоге за унапређење услуге саветовалишта, а то су:

- *Укључивање услуге саветовалишта у Општинску одлуку о правима и услугама социјалне заштите;*
- *Обезбеђивање стабилног финансирања услуге (кроз финансирање запослених и друге начине, а не као пројектне активности);*
- *Обезбеђивање средстава за стручно усавршавање ангажованог особља, као и опремање простора саветовалишта;*
- *Обезбеђивање просторија које ће у већој мери бити доступне и приступачне корисницима;*
- *Стандардизовати услугу саветовалишта и обезбедити подршку стручним радницима који су ангажовани у саветовалиштима;*
- *Промовисати услугу на локалном нивоу, у нашој општини показало се да постоји велика потреба грађана за овом услугом;*
- *Ангажовање већег броја терапеута и прилагођавање радног времена саветовалишта потребама грађана;*
- *Конкурси надлежног Покрајинског секретаријата усмерени на финансирање развоја или унапређења услуге саветовалишта у локалним заједницама у Војводини;*
- *Обезбеђивање техничких услова за успостављање услуге он-лајн саветовања, обезбеђивање психодијагностичких инструмената и обуке за њихову примену;*
- *Издвајање услуге из ЦСР као посебне целине;*
- *Организовати рад Саветовалишта као посебну организациону јединицу ЦСР и обезбедити стабилно финансирање радних места радника ангажованих на пружању саветодавно-терапијских услуга;*
- *Очувати постојећа саветовалишта у систему социјалне заштите.*

3. РЕЗУЛТАТИ АНКЕТЕ УПС 2

3.1. Локалне заједнице у којима услуга саветовалишта није успостављена

Упитник УПС–2 , попунило је 24 ЦСР и 2 одељења ЦСР са територије АП Војводине. Према достављеним подацима можемо констатовати да услуга саветовалишта у току 2020. године није доступна у 26 локалних заједница: Алибунар, Бач, Бела Црква, Беочин, Жабал, Житиште, Инђија, Ириг, Кањижа, Кикинда, Ковачица, Ковин, Нова Црња, Нови Бечеј, Нови Кнежевац, Опово, Оџаци, Панчево, Пећинци, Пландиште, Рума, Сента, Сечањ, Тител, Чока и Шид.

Од 26 анкетираних представника ЦСР у локалним заједницама у којима се актуелно не пружа услуга саветовалишта, чак 7 (Бач, Рума, Сечањ, Опово, Ириг, Жабал и Тител) наводе да је она у неком претходном периоду постојала и то увек као пројектна активност. У највећем броју случајева ови пројекти били су финансијски подржани од стране Покрајинског секретаријата надлежног за социјалну заштиту. У општини Бач ова услуга се пружала од 2011.-2014.год. и од 2016.-2018.год., али само неколико месеци током календарске године (од 3 до 6 месеци). Услуге саветовалишта за брак и породицу стручни радници ЦСР Опово пружали су од 01.05.-31.10. 2012.године и од 07.06-25.10.2013.године. У Руми услуга се пружала у периоду 2011.-2013. године и 2016.-2017.године, а у општини Сечањ током 2018. године. На територији општина Жабал и Тител услуга у виду правне подршке пружала се у периоду од 01.09.-31.12.2015.године. На територији општине Ириг, ЦСР реализовао је више пројеката у вези са пружањем саветодавно-терапијских и социо-едукативних услуга (родитељима, деци и младима) током 2013.године, 2014.године, 2015.године и 2017. године. Услуге су се најчешће пружале у ограниченом периоду трајања пројекта од 3 до 6 месеци.

3.2. Потребне за услугом саветовалишта

На скали од 1 до 10 представници ЦСР оцењивали су потребу за успостављањем услуге у њиховој локалној заједници. Просечна оцена је висока и износи 8,12 али је нижа у односу на просечну оцену коју дају представници ЦСР у општинама у којима је услуга саветовалишта већ успостављена, а која износи 9,12¹⁰. Можемо закључити да представници ЦСР у општинама у којима постоји услуга саветовалишта у већој мери препознају потребу за овом услугом у локалној заједници у односу на представнике ЦСР из општина у којима услуга саветовалишта још увек није успостављена.

3.3. Препреке за успостављање услуге саветовалишта

Представници ЦСР, са понуђене листе могућих препрека за успостављање услуге саветовалишта, оценили су у којој мери су поједине препреке значајне у њиховој локалној заједници. На првом месту, као веома значајну препреку анкетирани представници ЦСР оценили су примену уредбе о поступку за ново запошљавање и

---

¹⁰ стр. 15, одељак 2.9.

додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава¹¹, а која онемогућава нова запошљавања без претходне сагласности Комисије (просечна оцена на скали од 1 до 5 износи 4,50). Такође, као веома значајно препреку представници ЦСР издвајају и недостатак средстава у буџету локалне самоуправе за финансирање услуге саветовалишта за брак и породицу (просечна оцена значаја ове препреке је 3,88). Као умерено значајне препреке оцењују се: недостатак обучених стручних радника, непостојање правилника о саветодавно-терапијским услугама и стандардима за услугу саветовалишта, непрепознавање потребе за услугом од стране локалне самоуправе, незаинтересованост стручне јавности и што се услуга оцењује као скупа. Листа понуђених препрека и просечне оцене њиховог значаја приказане су у табели бр.12.

	Препреке за успостављање услуге саветовалишта	просечна оцена
1.	Примена уредбе о поступку за ново запошљавање код корисника јавних средстава	4,50
2.	Недостатак средстава у буџету локалне самоуправе за услугу саветовалишта за брак и породицу	3,88
3.	Недостатак обучених стручних радника који би ову услугу пружали	3,39
4.	Непостојање правилника о саветодавно терапијским услугама и стандардима за услугу саветовалишта за брак и породицу	3,35
5.	Услуга је скупа	3,27
6.	Локална самоуправа не препознаје потребу успостављања услуге саветовалишта за брак и породицу	3,24
7.	Незаинтересованост стручне јавности у локалној заједници	3,15
8.	Незаинтересованост установа, организација и удружења за пружање ове услуге	2,38
9.	Незаинтересованост корисника за ову услугу	2,03

Табела бр.12 Препреке за успостављање услуге

Анкетиранци ЦСР наводе и неке друге чиниоце који отежавају тј. представљају препреку за успостављање услуге саветовалишта као што су:

- Неразвијеност цивилног сектора као потенцијалног пружаоца услуге саветовалишта, не постоје удружења грађана која би биле потенцијални пружаоци услуге саветовалишта;
- Нису донети плански документи у области социјалне заштите у локалној заједници или услуга саветовалишта није препозната у локалним стратегијама развоја социјалне заштите;
- Мишљење представника локалне самоуправе да се активности саветовалишта великим делу већ обављају у ЦСР, а у оквиру послова јавних овлашћења као и пружањем психо-социјалних и правних услуга у ЦСР;
- Недостатак простора за пружање услуге.

3.4. Потенцијални пружаоци услуге саветовалишта у локалној заједници

На питање која установа или организација у вашој локалној заједници би могла на најбољи начин да пружа услугу саветовалишта за брак и породицу, највећи број анкетираних представника ЦСР управно је препознао ову установу као потенцијалног пружаоца услуге. Знатно ређе као потенцијални пружаоци услуге препознају се установе социјалне заштите за пружање локалних услуга и удружења грађана.

¹¹Уредба о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС”, бр. 113/2013, 21/ 2014, 66/ 2014, 118 /2014, 22/ 2015, 59/ 2015, 62/2019, 50/ 2020.)

Која установа или организација у вашој локалној заједници би могла на најбољи начин да пружа услугу саветовалишта за брак и породицу?	f
Центар за социјални рад	19
Установа социјалне заштите за смештај корисника	0
Установа социјалне заштите за пружање локалних услуга	5
Удружења грађана/невладине организације	4
Приватни предузетници	1
Неко други (у пољу доле наведите ко ?)	0

Табела бр.13 Потенцијални пружаоци услуге саветовалиште у локалној заједници

3.5. Активности саветовалишта

Са понуђене листе, представници ЦСР означили су активности које према њиховом мишљењу би требале да се реализују у оквиру саветовалишта за брак и породицу. Можемо закључити да представници ЦСР у општинама у којима услуга саветовалишта није успостављена, сматрају да садржај ове услуге треба на првом месту да обухвата саветовање (96% анкетираних), на другом месту реализацију социо-едукативних активности (69% анкетираних), психотерапију и медијацију (61% анкетираних) и програме третмане (42% анкетираних). Учесници анкете нису навели неке друге активности које би требало да се реализују у оквиру саветовалишта.

Активности у оквиру услуге саветовалишта	Учесталост одговора (f)
Саветовање	25
Психотерапија	16
Медијација	16
Социо-едукативне активности	18
Програми третмана	11
Нешто друго	0

Табела бр.14 Активности у оквиру услуге саветовалишта за брак и породицу

3.6 Потребе за подршком ради успостављања услуге саветовалишта

У циљу сагледавања потреба за подршком у локалној заједници ради успостављања услуге саветовалишта, учесницима анкете постављено је питање отвореног типа: „Која врста подршке је потребна у вашој локалној заједници и коме је потребно пружити у циљу успостављања и развоја услуге саветовалиште за брак и породицу ?”

Сви анкетирани ЦСР одговорили су на ово питање, а одговори се на основу анализе садржаја могу сврстати у неколико група, односно области:

- За успостављање услуге саветовалишта али и развој других услуга потребна су већа финансијска издвајања у буџету локалне заједнице за услуге социјалне заштите ;
- Финансијска подршка са националног и покрајинског нивоа- посебно локалним самоуправама које спадају у ред неразвијених (на пример кроз наменске трансфере) односно финансијска подршка потенцијалним пружаоцима услуге;
- Сензибилизација локалне самоуправе о потреби и значају успостављања услуге саветовалишта;

- Промовисање услуге саветовалишта у стручној и широј јавности;
- Унапређење сарадње између ЦСР и општинске управе, а с обзиром на улогу ЦСР у процени потреба грађана за услугама социјалне заштите;
- Подршка локалним самоуправама у планирању развоја социјалне заштите на локалном нивоу, односно планирању развоја саветодавно терапијских услуга у локалној заједници;
- Правна, финансијска и стручна подршка локалним заједницама приликом планирања и успостављања услуге саветовалишта;
- Мотивисање локалних актера у области социјалне заштите за укључивање у активности успостављања услуге саветовалишта у локалној заједници, посебно мотивисање и подстицање потенцијалних пружаоца услуге (удружења грађана, установа социјалне заштите и др.);
- Дозволити нова запошљавања у систему социјалне заштите;
- Промовисање занимања у области социјалне заштите и образовање будућих стручних радника у систему социјалне заштите на локалном нивоу, посебно у локалним срединама које имају недостатак стручних радника;
- Стручно усавршавање стручних радника ангажованих на услузи саветовалишта (у области психотерапије, саветовања као и реализацију социо-едукативних програма и третмана);
- Обезбеђивање просторних и других потребних услова за пружање услуге;
- Стандардизација услуге саветовалишта, кроз израду и усвајање релевантних подзаконских аката.

4. ЗАКЉУЧЦИ

- Услуга саветовалишта за брак и породицу успостављена је у 18 локалних заједница, односно 40% од укупног броја општина на територији АП Војводине. Не постоји равномерна територијална развијеност услуге, она је знатно ређа у општинама на територији Срема и Баната.
- У скоро 90% општина у којима је услуга успостављена пружалац услуге је ЦСР. У само једној општини пружалац услуге саветовалишта је удружење грађана, и у једној новоформирана установа за пружање локалних услуга.
- Од укупно 16 ЦСР који пружају услугу саветовалишта у чак 8 ЦСР, односно 50% услуга се пружа а да није формирана посебна служба или организациона једница за пружање локалних услуга.
- Значај број саветовалишта има дугу традицију и искуство у пружању услуге локалном становништву као што су: саветовалиште у Суботици (37 година), Новом Саду (29 година) и Сомбору (21 годину). Више од 50% своје услуге пружа дуже од 10 година.
- У 16 локалних заједница пружање услуге саветовалишта за брак и породицу дефинисано је Општинском одлуком о правима и услугама у социјалној заштити. И поред тога у 7 локалних заједница и даље се ова услуга финансира као пројектна/програмска активност.
- На пружању услуге ангажовано је укупно 76 лица, од тог броја 74 стручна радника, али мали број, само 16% ангажовано је искључиво на пословима

стручног радника у саветовалишту, тј. стручног радника на саветодаво-терапијским и социо-едуктивним пословима.

- Најчешће су на услузи саветовалишта ангажовани стручни радници који истовремено у ЦСР обављају послове јавних овлашћења.
- Највећи број ангажованих на услузи саветовалишта - 54%, има додатне едукације из области саветовања и терапије, али само 27% поседује лиценцу за обављање специјализованих послова у социјалној заштити.
- У 10 локалних заједница услуга саветовалишта је доступна грађанима сваког радног дана, али су ретки пружаоци услуге који су организовали целодневни рад, или радно време учинили флексибилним за потребе својих грађана.
- Услуга саветовалишта најчешће се пружа у просторијама ЦСР.
- У току 2019.године услугу саветовалишта за брак и породицу користило је 4.638 грађана и грађанки у АП Војводини, доминантно из групе одраслих и старијих, у преко 63% женског пола.
- Околности које су условљене пандемијом Ковида-19 доволе су до пада броја корисника услуге саветовалишта у првих 8 месеци 2020. године и он износи 2.796. Поједини пружаоци услуге саветовалишта за брак и породицу извештавају да су начин пружања услуге прилагодили епидемиолошким условима, односно да су успоставили услугу онлајн саветовања и саветовање путем телефона.
- Од 26 општина у којима услуга саветовалишта актуелно није успостављена, у 7 локалних заједнице услуга је постојала у претходном периоду као пројектна активност, најчешће подржана од стране Покрајинског секретаријата надлежног за социјалну заштиту.
- Представници ЦСР у општинама у којима није успостављена услуга саветовалишта као кључне препреке препознају: примену уредбе о поступку за ново запошљавање код корисника јавних средстава и недостатак средстава у буџету локалне самоуправе за финансирање услуге саветовалишта. Значајне препреке представљају и: недостатак обучених стручних радника, непостојање правилника о саветодавно терапијским услугама и стандардима за услугу саветовалишта, непознавање потребе за услугом од стране локалне самоуправе, неразвијеност цивилног сектора као потенцијалног пружаоца услуге, незаинтересованост стручне јавности, услуга је скупа итд.

5. ПРЕПОРУКЕ

- Потребно је донети подзаконски акт који ће јасно спецификовати услугу саветовалишта за брак и породицу, дефинисати њену сврху, циљну групу и активности које се реализују у оквиру услуге, као и прописати структуралне и функционалне стандарде.
- Кроз већ успостављене механизме развоја услуга социјалне заштите, као што су наменски трансфери за развој услуга социјалне заштите и конкурси надлежног Покрајинског секретаријата за унапређење услуга социјалне заштите, подстицати успостављање услуге саветовалишта за брак и породицу у локалним заједницама где ова услуга актуелно не постоји.

- Посебну пажњу посветити активностима финансијске и других облика подршке ка успостављању услуге саветовалишта у општинама на територији Срема и Баната.
- Подстицати међуопштинску сарадњу и повезивање више општина у циљу заједничког обезбеђивања и финансирања услуге саветовалишта за брак и породицу.
- Промоција услуге саветовалишта у стручној и широј јавности.
- Информисање представника локалне самоуправе и промовисање сврхе и значаја услуге саветовалишта за грађанке и грађане у локалној заједници.
- Подстицање и подршка локалним самоуправама за израду локалних планова развоја социјалне заштите и преиспитивање потреба за успостављањем услуга из групе саветодавно-терапијских и социо- едукативних.
- У локалним заједницама где је услуга успостављена, подстицање локалних самоуправа да укључе услугу саветовалишта у Општинске одлуке о правима и услугама у области социјалне заштите.
- Промовисање занимања из области социјалне заштите у локалним заједницама у којима недостаје стручан кадар. Подршка за креирање локалних мера за подстицање образовања за дефицитарна занимања у области социјалне заштите.
- Подстицање и оснаживање удружења грађана, установа за смештај корисника , приватних предузетника и других установа социјалне заштите као потенцијалних пружаоца услуге саветовалишта.
- У локалним заједницама у којима не постоје други потенцијални пружаоци услуге, а услугу саветовалишта пружа ЦСР, у складу са Законом о социјалној заштити формирати службу за локалне услуге.
- Стручно усавршавање и едукација стручних радника ангажованих у саветовалишту у области саветовања, терапије, медијације, реализације социо- едукативних програма и програма третмана.
- Унапређивање просторних услова за рад саветовалишта.
- Техничко опремање саветовалишта у циљу оспособљавања за пружање онлајн услуге.
- Уједначити начина вођења евиденције корисника, пружених услуга и реализованих активности као и усаглашавање формата извештавања пружаоца услуга саветовалишта за брак и породицу.
- Радно време саветовалишта прилагодити потребама корисника у локалној заједници.

Литература:

1. Закон о социјалној заштити (Сл.Гласник РС" бр. 24/2011)
2. Правилником о стручним пословима у социјалној заштити („Сл.гласник РС" бр. 1/2012 и 42/2013)
3. Правилник о лицензирају стручних радника у социјалној заштити („Сл. гласник РС", бр. 42/2013 и 53/2013)

4. Уредба о каталогу радних места у јавним службама и другим организацијама у јавном сектору („Сл.Гласник РС“ бр. 81/2017, 6/2018 и 43/2018)
5. Правилник о ближим условима и стандардима за пружање услуге СОС телефона за жене са искуством насиља („Сл.Гласник РС„ бр. 93/2015, 90/2020)
6. Обједињени извештај о раду ЦСР у АПВ за 2019 годину, Покрајински завод за социјалну заштиту
7. Информација о развоју локалних услуга у области социјалне заштите“, Покрајински завод за социјалну заштиту, 2016.год.

Прилози:

УПС -1
УПИТНИК О УСЛУЗИ САВЕТОВАЛИШТА ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ У АП ВОЈВОДИНИ
-за општине у којима се услуга пружа-

Поштовани,

Покрајински завод за социјалну заштиту спроводи истраживање којим жели да сагледа заступљеност, начин организовања, рада и финансирања услуге саветовалишта за брак и породицу на територији АП Војводине.

Ваши одговори помоћи ће нам да сагледамо актуелно стање и развијеност ове, још увек не стандардизоване услуге социјалне заштите, али са дугом традицијом у појединим општинама на територији АП Војводине.

Прикупљени подаци омогућиће сагледавање актуелних препрека као и креирање препорука за даљи развоју услуге саветовалишта у систему социјалне заштите.

Подаци о особи која је попунила упитник

Име и презиме

Радно место

Установа/Организација

Место

Телефон

1. Ко је пружалац услуге саветовалишта за брак и породицу у вашој општини? (изаберите један од понуђених одговора уношењем броја 1 поред жељеног одговора)

Центар за социјални рад	
Удружење грађана/невладина организација	
Установа социјалне заштите за смештај корисника	
Установа социјалне заштите за пружање локалних услуга	
Неко други	

2. Уколико је пружалац услуге саветовалишта удружење грађана или нека друга установа упишите назив организације и контакт телефон

Назив	
Број телефона	

3. Уколико је ЦСР пружалас услуге саветовалишта, на који начин је оно организовано у оквиру центра ?(изаберите један од понуђених одговора уношењем броја 1 поред жељеног одговора)

као организациона јединица ЦСР	
као служба у оквиру ЦСР	
услуга се пружа у ЦСР, без формирања посебне службе или организационе јединице	

4. Које године је установа/организација започела пружање услуге саветовалишта за брак и породицу? (уписати годину)

--

5. Да ли је од оснивања саветовалиште радило у континуитету? (изаберите један од понуђених одговора уношењем броја 1 поред жељеног одговора)

Да, од оснивања је радило у континуитету	
Не, није радило у континуитету	
Не знам	

6. Да ли је пружање услуге саветовалишта дефинисано Општинском одлуком о правима и услугама у социјалној заштити? (изаберите један од понуђених одговора уношењем броја 1 поред жељеног одговора)

Да	
Не	
Не знам	

7. Како се у текућој 2020.години финансира услуга саветовалишта за брак и породицу? (изаберите један од понуђених одговора уношењем броја 1 поред жељеног одговора)

из буџета локалне самоуправе кроз поступак јавне набавке услуга	
из буџета локалне самоуправе која финансира радна места ангажованих	
из буџета локалне самоуправе као пројектна/програмска активност	
од стране иностраних донатора као пројектна активност	
из Покрајинског буџета као пројектна активност	
из Републичког буџета као пројектна активност	
нешто друго	

8. Уколико је одговор нешто друго, описати начин финансирања услуге саветовалишта

--

9 . У којој мери је услуга саветовалишта за брак и породицу потребна у вашој општини?
(Оцените потребу ове услуге на скали од 1 до 10, где је 1 најмања потреба, а оцена 10 највећа потреба)

10. Радни основ ангажованог особља на услузи саветовалишта за брак и породицу? (упишите број радника ангажованих по наведеном основу) на дан 01.09.2020.године

Радни основ ангажованог особља	Број
Уговор о раду (одређено и неодређено време)	
Уговор о повременим и привременим пословима	
Уговор о делу	
Уговор о волонтерском раду	
Нешто друго	
Укупан број ангажованог особља на услузи саветовалишта	

11. Да ли ангажовани на услузи саветовалишта обављају и друге послове у организацији? (упишите број на дан 01.09.2020.године)

Ангажовани на услузи и другим пословима унутар организације	Број
Ангажовани искључиво у саветовалишту	
Ангажовани истовремено у саветовалишту и на пословима јавних овлашћења у ЦСР	
Ангажовани истовремено у саветовалишту и другим локалим услугама соц. заштите	
Нешто друго	
Укупан број ангажованих у саветовалишту	

12. Стручни профил ангажованог особља на услузи саветовалишта на дан 01.09.2020.године (поред одговарајућег стручног профила уписати број ангажованих на услузи саветовалишта)

Стручни профил	Број
Социјални радник	
Психолог	
Педагог	
Специјални педагог	
Андрагог	
Правник	
Други стручни профил	
Укупан број стручних радника ангажованих у саветовалишту	

13. Број ангажованих на услузи саветовалиште за брак и породицу са лиценцом за специјализоване стручне послове у социјалној заштити на дан 01.09.2020.године (уписати број)

Стручни радници саветовалишта са лиценцом за специјализоване стручне послове у социјалној заштити	Број

14. Структура ангажованог особља на услузи саветовалишта према новоу едукације и терапијском правцу на дан 01.09.2020.године (Опишите структуру ангажованог особља, напр. број Т.А саветника, Т.А. терапеута, број системских породичних терапеута, системских породичних саветника и сл)

--

15. Са понуђене листе означите активности које се реализују у саветовалишту за брак и породицу у вашој општини (можете означите више одговора уношењем броја 1 поред жељених одговора)

Саветовање	
Психотерапија	
Медијација	
Социо-едукативне активности	
Програми третмана	
Нешто друго	

16. Уколико је ваш одговор нешто друго , наведите које активности?

--

17. Радно време саветовалишта за брак и породицу? (означите жељени одговор уношењем броја1)

сваког радног дана	
само одређеним данима у седмици	
нешто друго	

18. Уписати радно време од – до часова и дане у седмици

--

19. Опишите просторије које се користе за рад саветовалишта (где се налазе, број канцеларија, опремљеност и приступачност просторија, постоји ли сала за групне активности и др?)

--

20. Подаци о корисницима услуге саветовалишта за брак и породицу у току 2019.години

Корисничка група	Мушко	Женс ко	Укупно
Деца			
Одрасли и старији			

21. Подаци о корисницима услуге саветовалишта за брак и породицу на дан 01.09.2020.године

Корисничка група	Мушко	Женс ко	Укупно
Деца			
Одрасли и старији			

22. Ваши коментари и предлози за унапређење и развој услуге саветовалишта

УПС -2

УПИТНИК О УСЛУЗИ САВЕТОВАЛИШТА ЗА БРАК И ПОРОДИЦУ У АП ВОЈВОДИНИ
-за општине у којима услуга није успостављена-

Поштовани,

Покрајински завод за социјалну заштиту спроводи истраживање којим жели да сагледа заступљеност, начин организовања, рада и финансирања услуге саветовалишта за брак и породицу на територији АП Војводине.

Ваши одговори помоћи ће нам да сагледамо актуелно стање и развијеност ове, још увек не стандардизоване услуге социјалне заштите, али са дугом традицијом у појединим општинама на територији АП Војводине.

Прикупљени подаци омогућиће сагледавање актуелних препрека за успостављање услуге и креирање препорука за даљи развој услуге саветовалишта у систему социјалне заштите.

Подаци о особи која је попунила упитник

Име и презиме

Радно место

Установа/Организација

Место

Телефон

1. У вашој општини актуелно се не пружа услуга саветовалишта за брак и породицу, а да ли је услуга раније постојала у вашој локалној заједници ?

Не, услуга саветовалишта није постојала у ранијем периоду

Да, услуга саветовалишта пружала се у ранијем периоду

Не знам	
---------	--

2. Уколико је ваш одговор на предходно питање да, наведите период у коме се услуга саветовалишта пружала (година од – до) и шта су били разлози за прекид пружања услуге?

--

3. У којој мери је услуга саветовалишта за брак и породицу потребна у вашој општини? (Оцените потребу успостављања ове услуге на скали од 1 до 10, где је 1 најмања потреба, а оцена 10 највећа потреба)

--

4. Шта су највеће препреке за успостављање услуге саветовалишта за брак и породицу у вашој локалној заједници? (Сваки од понуђених одговора оцените једном оценом од 1 до 5, где 1 означава да ова препрека није значајна, а 5 да је препрека веома значајна у вашој локалној заједници за успостављање услуге саветовалишта)

Препреке за успостављање услуге саветовалишта	Није значајна 1	Мало значајна 2	Умерено значајна 3	Значајна 4	Веома значајна 5
Локална самоуправа не препознаје потребу успостављања услуге саветовалишта за брак и породицу					
Недостатак средстава у буџету локалне самоуправе за услугу саветовалишта за брак и породицу					
Примена уредбе о поступку за ново запошљавање код корисника јавних средстава					
Услуга је скупа					
Недостатак обучених стручних радника који би ову услугу пружали					
Незаинтересованост установа, организација и удружења за пружање ове услуге					
Непостојање правилника о саветодавно терапијским услугама и стандардима за услугу саветовалишта за брак и породицу					
Незаинтересованост стручне јавности у локалној заједници					
Незаинтересованост корисника за ову услугу					
Нешто друго (у пољу доле наведите шта?)					

5. Која установа или организација у вашој локалној заједници би могла на најбољи начин да пружа услугу саветовалишта за брак и породицу? (изаберите један од понуђених одговора уписавањем броја 1 у пољу поред жељеног одговора)

Центар за социјални рад	
Установа социјалне заштите за смештај корисника	
Установа социјалне заштите за пружање локалних услуга	
Удружења грађана/невладине организације	
Приватни предузетници	
Неко други (у пољу доле наведите ко ?)	

6. Која врста подршке је потребна у вашој локалној заједници и коме ју је потребно пружити у циљу успостављања и развоја услуге саветовалишта за брак и породицу ?

--

7. Са понуђене листе означите активности које би, по вашем мишљењу, требало да се реализују у саветовалишту за брак и породицу у вашој општини (можете означите више одговора уношењем броја 1 поред жељених одговора)

Саветовање	
Психотерапија	
Медијација	
Социо-едукативне активности	
Програми третмана	
Нешто друго	

8. Уколико је ваш одговор и нешто друго , наведите које активности

--

9. Ваши коментари и предлози за успостављање и развој услуге саветовалишта

--

Хвала што сте попунили овај
упитник!

